

Na osnovu člana 19. stav 1. Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94,8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na \_\_\_\_\_ sjednici održanoj \_\_\_\_\_ 2011. godine u Sarajevu, donosi

**UREDBU**  
**O NAČINU PRIPREME, PROCJENI UTJECAJA I ODABIRU POLITIKE U**  
**POSTUPKU IZRADA AKATA KOJE PREDLAŽU I DONOSE VLADA FEDERACIJE**  
**BOSNE I HERCEGOVINE I FEDERALNA MINISTARSTVA**

Član 1.  
(Predmet)

Ovom uredbom definišu se metode za pripremu, procjenu utjecaja i odabir politika kojih će se pridržavati službenici federalnih ministarstava u postupku pripreme zakonskih akata koje predlaže Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: "Vlada FBiH") i podzakonskih akata koje donose Vlada FBiH i federalna ministarstva u skladu sa svojim pravima i dužnostima utvrđenim Ustavom, zakonima i drugim propisima Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: „FBiH“), a čija priprema proizlazi iz godišnjeg programa rada Vlade FBiH, ili na osnovu zaključka Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: "Parlament FBiH"). Uredba se primjenjuje u svim organizacionim jedinicama federalnih ministarstava i obavezujuća je za sve zaposlene u ministarstvima. U postupku primjene ove uredbe, službenici ministarstava će koristiti Priručnik za izradu javnih politika.

Član 2.  
(Osnovni principi)

Osnovni principi kojima se rukovode službenici ministarstava u postupku izrade akata iz člana 1. ove uredbe uključuju:

- a) Politike i akti proizlaze iz strateških prioriteta Vlade FBiH, tako što se planiraju i izrađuju u skladu sa utvrđenim strateškim prioritetima Vlade FBiH;
- b) Politike i akti moraju biti finansijski ostvarivi i izrađuju se u skladu sa finansijskim ograničenjima i u okviru trogodišnjeg ciklusa planiranja budžeta. Prilikom izrade politike neophodno je obaviti procjenu finansijskih utjecaja uzimajući u obzir najefikasnije opcije politike;
- c) Politike i akti zasnivaju se na činjenicama, tako što se svaki prijedlog nove ili izmjena postojeće politike zasniva na sveobuhvatnoj analizi postojećeg stanja u predmetnoj oblasti, definisanju problema i identifikaciji nedostataka, na osnovu čega se utvrđuju jasni ciljevi i izlažu razmotrene opcije, te obrazlažu razlozi kojima se opravdava predložena opcija;
- d) Politike i akti izrađuju se putem transparentnih procedura i kroz proces konsultacija, tako što se tokom svih faza izrade politike provode konsultacije sa svim ministarstvima i drugim organima uprave sa interesom u predmetnoj oblasti, kao i nadležnim kantonalnim ministarstvima i drugim organima uprave, odgovarajućim nevladinim organizacijama, drugim interesnim stranama i nezavisnim stručnjacima;

- e) Politike i akti sadrže provedbene planove sa jasnim projekcijama troškova, organizacione kapacitete, ljudske potencijale, procedure nadgledanja i ocjene provedbe.
- f) Sastavni dio ove Uredbe je Anex I koji služi kao indikator ocjene stanja u predmetnoj oblasti prije i nakon stupanja na snagu akta, ciljeva, učinaka i razloga predlaganja (zakoni) ili donošenja (podzakonski akti), rizika nedonošenja, te fiskalnih i drugih socijalnih uticaja (okoliš, mala i srednja preduzeća, konkurentnost domaćih preduzeća, tržište, posebno ranjive socijalne grupe, velika preduzeća).

### Član 3.

#### (Definicija politike)

U smislu ove uredbe, pod politikom se podrazumijeva odabrani pristup koji, na osnovu prethodno obavljene procjene utjecaja mogućih opcija politike, obećava postizanje najefikasnijih rezultata u pogledu rješavanja određenog definisanog problema, odnosno unapređenja stanja u određenoj oblasti.

### Član 4.

#### (Priprema teza)

- (1) Obrađivač započinje izradu politike pripremom teza. Teze se pripremaju prije izrade prednacrt zakonskih akata i prijedloga podzakonskih akata i u postupku njihove pripreme u obzir se uzimaju sljedeći elementi u proporcionalnoj mjeri prema značaju pitanja koje se razmatra:
  - a) prioriteti Vlade FBiH i specifična strategija za odgovarajuću oblast koju je usvojila Vlada FBiH, ukoliko takva postoji;
  - b) ocjena postojećeg stanja i formulacija problema;
  - c) jasno definisanje ciljeva politike i rezultata koji se namjeravaju postići;
  - d) moguće opcije za rješavanje definisanog problema, s tim da je obrađivač obavezan da u pravilu prethodno uzme u obzir i izvrši procjenu u smislu da li je intervencija Vlade FBiH uopšte potrebna obzirom da se može pokazati kako niti jedna intervencija ne rješava problem, ili se eventualno problem može riješiti dosljednim provođenjem postojećih akata, odnosno može se riješiti putem alternativnih formi regulisanja predmetne materije, poput ekonomskog regulisanja, neobavezujućih sporazuma, samoregulisanja, prikazivanja informacija i drugih nenormativnih načina regulisanja;
  - e) procjena utjecaja svake od opcija iz tačke d) ovog stava, uključujući:
    - 1) fiskalne utjecaje na budžet institucija FBiH i utjecaje na budžete drugih nivoa vlasti u FBiH ukoliko postoje, kao i administrativne utjecaje posebno u pogledu troškova za osoblje i sredstava neophodnih za provedbu politike,
    - 2) procjenu očekivanih društvenih, ekonomskih i ekoloških troškova i dobiti,
    - 3) implikacije na proces evropskih integracija;
  - f) identifikacija interesnih strana unutar i izvan institucija FBiH s ciljem prikupljanja što je moguće više informacija iz predmetne oblasti i na taj način postigla što kvalitetnija formulacija mogućih opcija politike,
  - g) preporučeni pristup kojim se određuje ona politika koja obećava najbolja moguća sredstva za postizanje cilja, uzimajući pri tome u obzir neželjene sporedne efekte.

- (2) Obrađivač procjenjuje utjecaje opcija na osnovu sljedećih kriterija:
- a) "postizanje cilja" predstavlja kriterij koji obrađivač koristi kako bi procijenio da li prednacrt akta zadovoljava postavljene ciljeve u najvećoj mogućoj mjeri;
  - b) "provodivost" predstavlja kriterij koji obrađivač koristi s ciljem procjene u kojoj mjeri se prednacrt akta može efikasno primjeniti kroz postojeću strukturu javne uprave u FBiH;
  - c) "jasnoća" predstavlja kriterij koji obrađivač koristi kako bi procijenio drugi koncept primjenjivosti, odnosno moguće poteškoće za ciljne grupe (npr. privatni sektor) da na pravi način razumiju akt i pridržavaju se istog na propisan način;
  - d) "troškovi primjene" predstavljaju kriterij koji obrađivač koristi kako bi procijenio troškove i moguće uštede koje se direktno odnose na provedbu akta;
  - e) "usklađenost" predstavlja kriterij koji obrađivač koristi kako bi procijenio da li novi akt stvara konfliktne međuzavisnosti sa drugim aktima, što može dovesti do neželjenih pratećih efekata, u smislu da na primjer oni na koje se akt ne odnosi ostvaruju određenu korist ili trpe određene štete;
  - g) "integralni pristup" predstavlja kriterij koji obrađivač koristi kako bi na uravnotežen način primjenio među-sektorski pristup u postupku procjene društvenih, ekonomskih, ekoloških i drugih utjecaja.
- (3) Procjena utjecaja osnovnih pitanja iz stava (1) ovog člana provodi se u skladu sa Aneksom I ove uredbe.
- (4) Rezultati procjene iz stava (1) ovog člana, do kojih se došlo na najobjektivniji mogući način, sistematski se dokumentuju i predstavljaju u dokumentu o tezama uz jasne procjene i preporuke, i dostavljaju se na razmatranje na stručni kolegij ministarstva i odobrenje ministra.

#### Član 5.

(Priprema prednacrt zakonskih akata i prijedloga podzakonskih akata )  
Nakon dobivanja odobrenja ministra iz člana 4. stav (4) ove uredbe koje jasno ukazuje na to koja će se od opcija razmatrati u daljnjem postupku, obrađivač pristupa pripremi akta. U ovoj fazi, obrađivač akta nastoji osigurati postizanje zacrtanih ciljeva uz najmanje moguće troškove, odnosno uz najmanji mogući broj neželjenih negativnih posljedica.

#### Član 6.

(Proces konsultacija)

Na osnovu pripremljenog prednacrt zakonskih akata i prijedloga podzakonskih akata koje donosi Vlada Federacije BiH, obrađivač provodi konsultacije u skladu sa Poslovníkom o radu Vlade FBiH.

#### Član 7.

(Priprema nacrt zakonskog akta i konačnog teksta prijedloga podzakonskog akta)  
(1) Rezultati konsultacija iz člana 6. ove uredbe, kao i rezultati procjena provedenih u skladu sa Aneksom I ove uredbe, do kojih se došlo na najobjektivniji mogući način, sistematski se dokumentuju, vrednuju i na odgovarajući način ugrađuju u

nacrt zakonskog akta i konačnog teksta prijedloga podzakonskog akta, na osnovu čega obrađivač može:

- a) zadržati koncept akta u skladu sa odobrenim tezama i prednacrtom zakonskog akta ili prijedloga podzakonskog akta, ukoliko u procesu konsultacija dobije pozitivne reakcije na predložena rješenja, ili
  - b) ugraditi određene izmjene ili dopune akta prije njegovog dostavljanja kolegiju institucije na razmatranje i odobrenje rukovodioca institucije.
- (2) Nakon što su eventualne izmjene ili dopune uvrštene u akt, obrađivač priprema obrazloženje u skladu sa Poslovníkom o radu Vlade FBiH, kao i provedbeni plan koji priprema u skladu sa članom 4. Aneksa I ove uredbe.
- (3) Uz nacrt zakonskog akta i prijedlog podzakonskog akta i obrazloženje, teze koje odobri ministar, akt koji je prošao proces konsultacija zajedno sa dokumentacijom o obavljenim konsultacijama dostavlja se stručnom kolegiju ministarstva na razmatranje, i ministru na odobravanje.
- (4) Stručni kolegij ministarstva vrši procjenu kvalitete i sadržaja pripremljenog akta i svih njegovih propratnih materijala, posebno obrazloženja (u daljem tekstu: „materijal“). U postupku razmatranja materijala, stručni kolegij ministarstva posebnu pažnju posvećuje sljedećim pitanjima:
- a) odnos materijala naspram strateških prioriteta Vlade FBiH i specifične strategije ili politike u predmetnoj oblasti usvojene od strane Vlade FBiH, ukoliko takva postoji;
  - b) među-sektorska usklađenost i dosljednost sa prioritetima i politikama Vlade FBiH;
  - c) kvalitet procjene postojeće situacije i formulacije problema;
  - d) jasnoća ciljeva i namjeravanih rezultata;
  - e) predstavljene opcije za rješenje definisanog problema;
  - f) upotpunjenost pribavljenih mišljenja i stavova interesnih strana unutar i izvan Vlade FBiH ministara i načina na koji su njihova mišljenja razmotrena i odražena u nacrtu ili prijedlogu akta;
  - g) argumenti za preporučeni pristup;
  - h) provjerava sa stručne strane gledišta da li je pripremljeni nacrt ili prijedlog akta, obrazloženje i ostali propratni materijali spreman za proces razmatranja i odlučivanja na sjednici Vlade FBiH;
  - i) razmatra akt, obrazloženje i druge propratne materijale i donosi zaključke o dosljednosti u procesu njihove pripreme i kvalitete;
  - j) ukoliko stručni kolegij ministarstva zaključi da akt, ili njegovi pojedini dijelovi, nisu spremni za upućivanje u daljnju proceduru razmatranja u skladu sa Poslovníkom o radu Vlade FBiH, u tom slučaju stručni kolegij ministarstva može dati preporuku ministru da se pripremljeni akt vrati obrađivaču na reviziju ili doradu u okviru određenog roka.
- (5) Prilikom razmatranja materijala od posebne važnosti vezano za određena sistemska reformska pitanja ili od drugog posebnog značaja za Federaciju Bosne i Hercegovine, ministar može odlučiti da se na sjednicu stručnog kolegija ministarstva pozovu i istaknuti stručnjaci izvan Vlade FBiH, domaći i inostrani, kako bi ponudili svoja stručna mišljenja o sadržaju pripremljenih materijala.
- (6) Nakon što su u nacrt zakonskog akta i prijedlog podzakonskog akta uvrštene eventualne izmjene ili dopune, i pribavljeno odobrenje ministra, obrađivač postupa u skladu sa Poslovníkom o radu Vlade FBiH.

## Član 8.

(Procjena učinaka usvojenog akta)

- (1) Predlagač akta odgovoran je za njegovu provedbu nakon što je usvojen na sjednici Vlade FBiH ili od strane Parlamenta FBiH. Predlagač, također ima vodeću ulogu u procjeni utjecaja usvojenog akta, te odlučuje o eventualnim izmjenama koje je neophodno predložiti u slučaju da ciljevi donošenja akta nisu ostvareni. Procjena se posebno provodi kako bi se utvrdilo:
  - a) da li su zacrtani ciljevi postignuti na efikasan način;
  - b) da li postoje neželjeni sporedni efekti i do koje mjere;
  - c) da li se akt pokazao djelotvornim i jednostavnim za provedbu;
  - d) da li je postignut visok stepen poštivanja, i
  - e) da li je moguće opravdati raspodjelu između troškova i dobiti.
- (2) U skladu sa provedbenim planom predlagač akta, u saradnji sa drugim organima uprave koji su odgovorni za provedbu usvojenog akta, dužan je:
  - a) vršiti redovno nadgledanje provedbe i u tom smislu prikupljati neophodne podatke prema prethodno utvrđenim vremenskim intervalima;
  - b) vršiti procjene naspram definisanih indikatora provedbe;
  - c) vršiti nadgledanje promjena i porediti ih sa podacima ili situacijom prije uvođenja politike, i
  - d) predlagati izmjene ukoliko se planirani ciljevi donošenja akta ne postignu.

## Član 9.

Upravni nadzor nad provođenjem donesenog akta vrši Federalno ministarstvo pravde.

## Član 10.

(Stupanje na snagu)

Uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u Službenim novinama FBiH.

V broj: /11

Sarajevo \_\_\_\_\_ 2011. godine

Premijer

Nermin Nikšić s.r.

# ANEKS I

Član 1.  
(Ocjena trenutnog stanja)

Izvršite ocjenu trenutnog stanja u ovom području i postojeći zakonodavni okvir. Dva su osnovna koraka za ocjenu stanja i postojećeg zakonodavnog okvira u području koje će biti regulirano aktom:

a) Koji je osnovni razlog uvođenja akta i na koja područja ili društvene grupe isti direktno utječe?

**Napomena:** Navedite probleme koji se nastoje riješiti ili čije se pojavljivanje nastoji spriječiti aktom. Potrebno je objasniti navedene probleme te ih, što je konkretnije moguće, opisati. Ukoliko više faktora uzrokuje problem ili ako oni utječu na različite načine, navedite pojedinačno za svaki od faktora kako djeluje i kakvog je intenziteta. Usredotočite se na srž uzroka problema a ne samo na njegove simptome. Također navedite na koja područja (npr. privredu ili određene društvene grupe) problem direktno utječe. Ekonomske, socijalne i dr. utjecaje identificiranog problema prikažite kvalitativno i kvantitativno, ukoliko je to moguće.

Identifikacija samog problema, i uzročnih veza između njegovih razloga i posljedica potrebna je za pronalaženje mogućih rješenja i odbacivanje onih koja obzirom na prirodu problema nisu prikladna.

b) Zašto je potrebno donošenje novog akta ili izmjene postojećeg, i u kojoj mjeri se očekuje da će novi akt riješiti postojeći problem?

**Napomena:** Navedite razloge kojima opravdavate potrebu donošenja novog akta odnosno razloge zbog kojih je potrebno izmijeniti postojeći akt koji reguliše predmetnu oblast. Prilikom davanja ocjene postojećeg zakonodavnog okvira potrebno je obratiti pažnju i na djelovanje akta u praksi tj. njegovu primjenu, te u slučaju njegove neefikasnosti navesti razloge takvog stanja. Također je potrebno navesti da li se očekuje da će novim aktom postojeći problem biti riješen u cijelosti ili djelimično. Ako se očekuje samo djelimično rješenje problema navedite u čemu se ono sastoji. Također, opišite moguće posljedice ukoliko se ne poduzme bilo kakva promjena.

Član 2.  
(Osnovna pitanja)

**(1) Koji je glavni cilj uvođenja akta i koji su njegovi očekivani učinci?**

**Napomena:** Navedite, što je preciznije moguće, cilj uvođenja novog ili izmjene postojećeg akta.

Određivanjem glavnog cilja uvođenja akta i njegovih očekivanih utjecaja želi se odgovoriti na pitanje šta Vijeće ministara konkretno tim aktom želi postići. Istovremeno se nastoji pomoći u pronalaženju načina i odabiru najboljeg mogućeg rješenja za postizanje zacrtanog cilja.

Prilikom ocjene očekivanih utjecaja, izrazite cilj u smislu koristi koje se očekuju od uvođenja akta. Također navedite koji se rezultati i koji se troškovi mogu očekivati od postizanja cilja, te da li koristi od postignutog cilja opravdavaju troškove (ne samo budžetske).

**(2) Da li je i na koji način akt usklađen sa, programom rada Vlade FBiH i drugim strateškim dokumentima Vlade FBiH, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, zakonima i drugim propisima FBiH, zakonodavstvom Evropske unije i drugim međunarodnim sporazumima?**

**Napomena:** Navedite da li je i na koji način akt usklađen sa programom rada Vlade i strateškim dokumentima Vlade, Ustavom FBiH, zakonima i drugim propisima FBiH i BiH, Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, zakonodavstvom Evropske unije (acquis communautaire) i drugim međunarodnim sporazumima.

**(3) Da li je u postupku izrade akta obavljena javna rasprava, i da li je izrađen izvještaj o obavljenoj javnoj raspravi?**

**Napomena:** Navedite da li je predlagač uzeo u obzir prijedloge i mišljenja sa javne rasprave prilikom izrade akta. Ukoliko nisu prihvaćeni prijedlozi i mišljenja sa javne rasprave, navedite obrazloženje razloga zbog kojih nisu prihvaćena pojedina mišljenja i prijedlozi.

**(4) Navedite koga ste i na koji način konsultovali pri izradi teza/akta?**

**Napomena:** Navedite koja su tijela bila konsultovana prilikom izrade teza, odnosno prednacrtu akta (ministarstva Vlade i drugi organi uprave institucija FBiH, ministarstva i drugi organi uprave ostalih nivoa vlasti u BiH, nevladine organizacije, poslovni subjekti, strukovne organizacije, međunarodne organizacije, domaći i strani konsultanti itd.). Objasnite iz kojeg ste razloga konsultovali pojedino tijelo. Također navedite u kojoj ste fazi izrade akta obavili spomenute konsultacije.

**(5) Koji su bili rezultati konsultacija i u kojoj mjeri su obavljene konsultacije utjecale na sadržaj teza/akta?**

**Napomena:** Ukratko prikažite rezultate za svaku provedenu konsultaciju i naznačite kako su konsultacije utjecale na razvoj teza, odnosno razvoj akta po svim fazama njegove izrade, te na konačni sadržaj teza odnosno konačni sadržaj akta.

Član 3.  
(Posljedice)

**(1) Navedite i druge razmotrene mogućnosti (opcije) kojima se može ostvariti navedeni cilj, tj. riješiti prepoznati problem, te sažeto opišite posljedice svake od razmotrenih opcija.**

OPCIJA br. 1	OPCIJA br. 2	OPCIJA br. 3

**Napomena:** Alternativne mogućnosti (opcije) za ostvarenje cilja odnosno rješenje određenog problema potrebo je razmotriti u najranijoj fazi pripreme akta, po mogućnosti već prilikom izrade teza. Predstavite sve opcije koje su razmotrene ali odbačene prije obavljanja potpune procjene te izložite zašto su odbačene. Obično je moguće eliminirati neke alternative preliminarnom procjenom, ostavljajući tako izvodiv broj alternativa za analizu. Prilikom odabira potencijalnih opcija u obzir treba uzeti one koje su primjenjive i najrealnije, što znači da pažnja treba biti usmjerena na sam problem i efikasnost pri postizanju zadanog cilja. U slučajevima kada se razmatra samo jedna opcija, izložite razloge takvog pristupa.

Sažeto opišite očekivane učinke opcija koje ste uz rješenje, sadržano u prednacrtu akta, ocijenili relevantnim.

**(2) Opišite posljedice i rizike nedonošenja novog, tj. izmjena postojećeg akta.**

**Napomena:** Mogućnost nedonošenja novog tj. izmjene postojećeg akta treba biti razmotrena iz razloga što predstavlja referentnu tačku za ocjenjivanje drugih opcija. Kvantitativno i kvalitativno opišite posljedice te ih kvantitativno iskažite gdje je to prikladno i moguće.

**(3) U kojoj mjeri ste se prilikom odabira odgovarajuće opcije koristili uporednom analizom postojećih zakonodavnih rješenja u datoj oblasti u susjednim zemljama i zemljama Evropske unije?**

**Napomena:** Izložite u kratkim crtama odgovarajuća zakonodavna rješenja najmanje 2 susjedne zemlje (Slovenija, Hrvatska, Makedonija ili Srbija i Crna Gora) i najmanje 2 zemlje Evropske unije (u prvom redu zemlje sa složenim unutrašnjim uređenjem kao npr. Njemačka, Belgija, Austrija, Italija, Španija, itd.) a koja su vam eventualno poslužila kao model za odabir odgovarajućeg rješenja. Koristite se tablarim prikazom zbog jednostavnosti i jasnoće uporednog prikaza. (OPCIONO PITANJE)

**(4) Objasnite razloge izbora rješenja sadržanog u tezama, odnosno prednacrtu akta.**

**Napomena:** Prikažite i objasnite zašto je rješenje sadržano u tezama/prednacrtu akta bolje od onih rješenja koja ste odbacili. Potrebno je da opišete zašto je izabrano rješenje, npr. djelotvornije, efikasnije ili dosljednije, a sve imajući u vidu zacrtani cilj. Metoda koja se koristi za upoređivanje utjecaja različitih opcija je procjena troškova i koristi, izražena u kvantificiranim pokazateljima, odnosno poređenje troškova ostvarenja cilja, s obzirom na efikasnost odabrane opcije.

<b>(5) Iskažite fiskalne utjecaje akta na sljedeći način:</b>				
<b>Br.</b>	<b>Pitanje</b>	<b>Prva godina nakon usvajanja</b>	<b>Druga godina nakon usvjanja</b>	<b>Treća godina nakon usvajanja</b>
1.	Iskažite kakav će biti fiskalni utjecaj implementacije akta na finansije institucije?			
1.1.	Iskažite finansijska sredstva neophodna za implementaciju akta, uključujući:			
	a) primanja i broj zaposlenih			
	b) redovne troškove			
	c) nepredviđene troškove			
1.2.	Iskažite odobrena sredstva za implementaciju akta, uključujući:			
	a) primanja i broj zaposlenih			
	b) redovne troškove			
	c) nepredviđene troškove			
1.3.	Iskažite razliku između neophodnih finansijskih sredstava i iskazanih odobrenih sredstava, uključujući:			
	a) primanja i broj zaposlenih			
	b) redovne troškove			
	c) nepredviđene troškove			
1.4.	Iskažite finansijska sredstva koja bi institucija mogla osigurati iz svojih drugih programa u svrhu implementacije (navedite programe), uključujući:			
	a) primanja i broj zaposlenih			
	b) redovne troškove			
	c) nepredviđene troškove			
1.5.	Iskažite eventualnu potrebu za dodatnim finansijskim sredstvima (tačke 1.3. i 1.4.), uključujući:			
	a) primanja i broj zaposlenih			
	b) redovne troškove			

	c) nepredviđene troškove			
2.	Da li će i druge institucije doprinijeti implementaciji akta u finansijskom smislu (ako da, navedite institucije i iznose njihovih doprinosa)?			
3.	Koji su drugi mogući finansijski izvori za implementaciju akta (npr. Grantovi, fondovi Evropske unije, i sl.)			
4.	Kakav će biti finansijski utjecaj implementacije akta na aktivnosti drugih institucija (u slučaju mogućeg utjecaja, navedite u kojoj mjeri i u kojim institucijama se taj utjecaj može očekivati)?			
5.	Kakav će biti finansijski utjecaj implementacije akta na druge niveoe vlasti u FBiH, kao npr. kantone, općine ili gradove (u slučaju mogućeg utjecaja, navedite u kojoj mjeri i u kojim institucijama se taj utjecaj može očekivati)?			
6.	Kakav će biti utjecaj implementacije akta na moguće povećanje/smanjenje prihoda u budžetima države BiH, odnosno entiteta, Brčko Distrikta, općina ili gradova?			

**(6) Kakav će biti utjecaj akta u ekonomskom i socijalnom smislu te u smislu zaštite okoliša?**

**Napomena:** Identifikujte različite pozitivne i negativne ekonomske i socijalne utjecaje, te utjecaje na okoliš. Iskažite utjecaje kvalitativno i kvantitativno, te ako je moguće iskažite ih za narednu godinu ili duže. U nastavku su navedeni primjeri nekih od ekonomskih i socijalnih utjecaja te utjecaja u pogledu zaštite okoliša:

a) „ekonomski utjecaji“: makroekonomski i mikroekonomski učinci, pogotovo u smislu privrednog rasta i konkurentnosti, utjecaji na tehnološki razvoj i inovacije, promjene u domaćim i stranim ulaganjima, dodatni direktni ili indirektni troškovi za poslovni sektor, utjecaji na povećanje ili sniženje potrošačkih cijena itd.;

b) „socijalni utjecaji“: utjecaji na radne odnose i subjekte u tim odnosima, ljudska prava, zaposlenost, ravnopravnost spolova, zdravlje, socijalnu sigurnost, potrošačka prava, siromaštvo, obrazovanje, kulturu, distribucijski utjecaji na dohodak pojedinih sektora, grupa potrošača ili radnika, i sl.;

c) „utjecaji na zaštitu okoliša“: klimatske promjene, zagađenje zraka, vode i zemlje, utjecaj na floru i faunu, utjecaj na obnovljive ili neobnovljive prirodne resurse (npr. vode, šume, rude, minerali i sl.), i sl.

**(7) Navedite kakav će biti vremenski okvir djelovanja/trajanja prepoznatih utjecaja?**

**Napomena:** *Ukoliko je moguće, navedite kada očekujete da će se očekivani utjecaji pojaviti te koliko će isti trajati ukoliko se ne radi o utjecajima trajnog karaktera. (OPCIONO PITANJE)*

**(8) Navedite očekivane utjecaje akta na mala i srednja preduzeća.**

**Napomena:** *Ukoliko je moguće, utvrdite da li uvođenje akta ima utjecaja na mala i srednja preduzeća. Ako da, opišite te utjecaje na način da procjenite da li se radi o pozitivnim ili negativnim, dugoročnim ili kratkoročnim utjecajima, te kakvog su intenziteta. (OPCIONO PITANJE)*

**(9) Navedite kakvi su utjecaji akta na velika preduzeća, te konkurentnost domaćih preduzeća?**

**Napomena:** *Ukoliko je moguće, navedite da li će akt utjecati na konkurentski položaj domaćih preduzeća, posebno malih i srednjih, i na koji način. Navedite da li će akt poticati zapošljavanje, izvoz i ulaganja i u kojim sektorima. (OPCIONO PITANJE)*

**(10) Navedite poslovne sektore koji će biti najviše pogođeni primjenom akta, te uticaj na druge privredne i neprivredne subjekte.**

**Napomena:** *Ukoliko predviđate da će pojedini poslovni sektori biti u značajnijoj mjeri pogođeni primjenom akta, navedite o kojim se poslovnim sektorima radi. Također navedite njihovu veličinu te broj zaposlenih u odnosu na ukupan broj zaposlenih u cijeloj državi. (OPCIONO PITANJE)*

**(11) Navedite da li se očekuju utjecaji akta na slobodno tržišno natjecanje (pozitivni i/ili negativni)?**

**Napomena:** *Odgovorom na ovo pitanje nastoje se identificirati utjecaji koji bi mogli utjecati na tržišno natjecanje. Stoga, identificirajte koja će tržišta biti pogođena uvođenjem akta. Procjenite utjecaje uvođenja akta na domaće potrošače, preduzeća na pripadajućim tržištima te na uvoznike. (OPCIONO PITANJE)*

**(12) Da li se očekuju utjecaji na posebno ranjive socijalne grupe?**

**Napomena:** *Ukoliko se uvođenjem novog akta utiče na posebno ranjive socijalne grupe, opišite te uticaje bilo da se radi o pozitivnim ili negativnim uticajima. Također, predvidite vremenski okvir trajanja uticaja, tj. da li su oni kratkoročni, srednjoročni, ili dugoočni.*

**(13) Postoje li kratkoročni, srednjoročni ili dugoročni utjecaji akta na odnose s drugim državama?**

**Napomena:** *Ukoliko se uvođenjem novog akta utiče na odnose sa drugim državama, opišite te utjecaje bilo da se radilo o utjecajima pozitivnog ili negativnog karaktera. Također predvidite vremenski okvir trajanja utjecaja tj. da li su oni kratkoročni, srednjoročni ili dugoročni.*

**(14) Da li su napravljene preliminarne ili dodatne studije, analize rizika ili osjetljivosti i koji su njihovi rezultati?**

**Napomena:** *Navedite naziv stručnog nosoca izrade studija, analize rizika ili osjetljivosti, podatke koji su korišteni, vremenski period u kojem su izrađene te detaljno opišite rezultate dobivene na taj način. U slučaju da se radi o izmjenama i dopunama, odnosno o izradi novog akta kojim se u cijelosti zamjenjuje postojeća regulativa u određenom području, navedite da li su za izradu prethodnog akta izrađene navedene studije ili analize?*

**(15) Da li data politika, odnosno akt proizlazi iz visokoprioritetne inicijative utvrđene u godišnjem programu rada Vlade?**

**Napomena:** Ukoliko data politika, odnosno akt proizlazi iz visokoprioritetne inicijative utvrđene u godišnjem programu rada Vijeća ministara, dužni ste provesti „proširenu procjenu utjecaja“ koja podrazumijeva obavezno razmatranje opcionih pitanja navedena u ovom Aneksu.

**(16) Da li je potrebno provesti „analizu utjecaja“, te ukoliko da, navedite razloge njenog provođenja i iskažite preliminarnu procjenu potrebnih finansijskih sredstava te izvore i način njihovog obezbjeđenja?**

**Napomena:** Izrada analize utjecaja je preporučljiva u slučaju pripreme novih značajnih politika/akata kojima se npr. namjerava pokrenuti/provesti reforma poreskog sistema, reforma sistema socijalne zaštite, reforma zdravstvenog sistema, izgradnja kapitalnih objekata kao npr. autoputa, novog aerodroma i sl. Za razliku od „proširene procjene utjecaja“ definisane u ovom Aneksu, „analiza utjecaja“ se ne provodi jednostavno niti brzo, i ista najčešće zahtijeva spoljnu profesionalnu ekspertizu, poduzimanje sofisticiranih metoda istraživanja, duže vrijeme kao i značajna finansijska sredstva za provođenje. Stoga je neophodno da, ukoliko predlažete izradu studije o analizi utjecaja, obrazložite razloge njenog provođenja i iskažete preliminarnu procjenu potrebnih finansijskih sredstava te izvore i način obezbjeđenja sredstava za njeno provođenje.

Član 4.  
(Provedbeni plan)

**(1) Ko će biti odgovoran za provedbu akta i na koji način će ga provoditi?**

**Napomena:** Navedite tijelo (ili tijela) koje će biti odgovorno za provedbu akta i na koji način će ga provoditi. Ukratko opišite organizacionu strukturu tog tijela u skladu sa njegovim pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, broj osoblja i njihove kvalifikacije te strukturu rukovodstva institucije ili tijela odgovornih za provedbu akta. Također, procjenite da li postoji potreba za obukom osoblja uključenog u provedbu akta i izložite ukratko plan takve obuke. Procjenite troškove provedbe akta uzimajući u obzir da li tijelo zaduženo za provedbu istog ima na raspolaganju dovoljno stručnjaka i sredstava. Na osnovu prethodnog, utvrdite da li postoje faktori koji bi mogli otežati provedbu akta, te navedite u kojoj mjeri.

**(2) Da li je potrebno da drugi nivoi vlasti u FBiH donesu svoje propise, usklade postojeće propise, ili pojedine odredbe, sa novim aktom, i ako da, u kojem periodu?**

**Napomena:** Navedite da li je potrebno da ostali nivoi vlasti u F BiH donesu svoje propise u predmetnoj oblasti, usklade svoju postojeću legislativu, ili pojedine odredbe, sa novim aktom i u kom roku, te da li su isti već upoznati sa tom potrebom. Ovo je neophodno kako bi se utvrdilo da li će akt, poslije usvajanja, odmah stupiti na snagu i početi se primjenjivati, ili je potrebna određena vremenske distanca između dana stupanja na snagu akta i početka njegove primjene, ili primjene njegovih pojedinih odredbi, kako bi ostali nivoi vlasti u F BiH blagovremeno donijeli svoje propise odnosno izvršili neophodno usklađivanje.

**(3) Da li je potrebno donijeti podzakonske/provedbene propise za implementaciju akta?**

**Napomena:** Navedite da li je predviđeno donošenje podzakonskih/provedbenih propisa za provedbu akta. Ako da, koji su to akti, ko je zadužen za njihovu pripremu i u kom roku?

**(4) Izložite komunikacijsku strategiju i plan obrazloženja akta.**

**Napomena:** *Obrazložite na koji način namjeravate izložiti komunikacijsku strategiju i plan obrazloženja novog akta i njegovih specifičnih zahtjeva prema građanstvu, nevladinim organizacijama, industriji, poslovnom sektoru, itd., kako bi isti mogli ispuniti minimalne uslove u pogledu provođenja i poštivanja istog (npr. putem interneta, intervjuja na radiju, televiziji ili novinama, putem seminara, i sl.).*

**(5) Kako će se nadgledati primjena akta?**

**Napomena:** *Navedite na koji će se način nadgledati provedba akta i ko će biti za to zadužen. Da li su u slučaju nepoštivanja akta predviđene sankcije i kakve su one prirode?*

**(6) Da li je i na koji način predviđena izrada procjene/analize utjecaja primjene akta nakon njegovog stupanja na snagu?**

**Napomena:** *Ukoliko je predviđena procjena/analiza utjecaja primjene akta nakon njegovog stupanja na snagu, navedite ko će biti zadužen za izradu takve procjene/analize, koja je njena svrha i u kojem je periodu nakon stupanja na snagu akta potrebno izraditi procjenu/analizu. Izrada procjene/analize utjecaja primjene akta nakon stupanja na snagu, u zemljama EU poznatija je pod nazivom „ex-post“ procjena/analiza. Imajte na umu da „ex-post“ procjena/analiza nije isto što i nadgledanje primjene akta. U poređenju sa nadgledanjem primjene akta, „ex-post“ procjena/analiza je kritički i objektivan osvrt na akt i ocjena uspješnosti realizacije zadanog cilja, dok je nadgledanje primjene sredstvo rutinirane provjere progressa obzirom na implementaciju akta.*

#### Član 5.

##### (Postizanje cilja)

Obrađivač je obavezan razmotriti sljedeća pitanja u pogledu ispunjavanja kriterija o postizanju cilja iz čl. 4. st. 2 tačka a) Uredbe o načinu pripreme, procjene i odabira politike u postupku izrade pravnih propisa i drugih značajnih strateških dokumenata:

- a) Da li može doći do kontraproduktivnih pratećih efekata?
- b) Da li je moguće, odnosno lako izbjeći pridržavanje?
- c) Da li je moguća zloupotreba akta?
- d) Da li su kratkoročni troškovi opravdani dugoročnom dobiti (npr. preventivne zdravstvene mjere ili mjere zaštite okoliša)?
- e) Da li je moguće opravdati raspodjelu dobiti i troškova i da li su oni u skladu sa zacrtanim ciljem?
- f) Da li postoji značajan raskorak između dijela populacije koji plaća cijenu i dijela koji ostvaruje dobit?

#### Član 6.

##### (Provodivost)

Obrađivač je obavezan razmotriti sljedeća pitanja u pogledu ispunjavanja kriterija o provodivosti iz čl. 4. st. 2. tačka b) Uredbe:

- a) Da li je akt dovoljno fleksibilan kako bi odgovorio na sve moguće slučajeve i da li uz to pruža dovoljno uputa kako diskrecione odredbe ne bi dovele do samovoljnih odluka?
- b) Da li su administrativni uslovi ograničeni u neophodnom stepenu? Postoji li mogućnost da troškovi provedbe akta premašuju dobit (npr. takse za administrativne usluge)?
- c) Da li su jasno definisane nadležnosti za provođenje akta, uključujući koordinaciju?
- d) Da li je prelaz sa starih propisa na novi jasno postavljen i ostvariv?

#### Član 7.

##### (Jasnoća)

Obrađivač je obavezan razmotriti sljedeća pitanja u pogledu ispunjavanja kriterija o jasnoći iz čl. 4. st. 2. tačka c) Uredbe:

- a) Da li je jezik akta jasan i razumljiv za one na koje se odnosi?
- b) Da li u aktu postoje protivrječnosti?
- c) Da li su sve definicije nedvosmislene?
- d) Da li su jasno utvrđeni zadaci za one koji će ih provoditi, itd.?

#### Član 8.

##### (Troškovi primjene)

U svrhu ispunjavanja kriterija o troškovima primjene iz čl. 4. st. 2. tačka d) Uredbe, obrađivač je obavezan da, kao prvi korak, istraži mjesta gdje će troškovi nastati (javna uprava, privreda, društvene grupe, i sl.) a zatim da za te grupe, između ostalog, razmotri i sljedeća pitanja:

- a) Da li su nastali troškovi proporcionalni željenim ciljevima akta?
- b) Da li su moguće uštede koje bi dijelimično ili potpuno pokrile troškove nastale predloženim aktom?

- c) Da li su upravni poslovi, uključujući i rad onih na koje se ovo odnosi (npr. statistika, prijavni formulari, dozvole, uvjerenja) proporcionalni očekivanoj dobiti?
- d) Da li su predviđene institucionalne strukture i predviđene procedure dovoljno efikasne ili bi njihovom drugačijom organizacijom bilo moguće ostvariti uštede?

#### Član 9.

##### (Usklađenost)

Obrađivač je obavezan razmotriti sljedeća pitanja u pogledu ispunjavanja kriterija o usklađenosti iz čl. 4. st. 2. tačka e) Uredbe:

- a) Da li već postoji određeno zakonodavstvo koje obuhvata iste ili podudarajuće ciljne grupe?
- b) Da li bi moglo doći do preklapanja sa postojećim zakonodavstvom koje bi mogla sprečavati efikasnu primjenu novog akta?
- c) Da li bi postojeće zakonske odredbe mogle spriječavati ili protivriječiti zacrtanim ciljevima novog akta?

#### Član 10.

##### (Integralni pristup)

Obrađivač je obavezan razmotriti sljedeća pitanja u pogledu ispunjavanja kriterija o integralnom pristupu iz čl. 4. st. 2. tačka f) Uredbe:

- a) Da li je procjena društvenih, ekonomskih, ekoloških i drugih utjecaja provedena u saradnji sa drugim ministarstvima i organima uprave sa interesom u predmetnoj oblasti i kroz sve relevantne aspekte procjene?
- b) Da li je u postupku provedbe procjene utjecaja korištena ekspertiza spoljnih stručnjaka i drugih tijela izvan Vijeća ministara?
- c) Da li su svi aspekti procjene društvenih, ekonomskih, ekoloških i drugih utjecaja provedeni na međusobno koherentan i uravnotežen način?